

DONICA (22) *sb f*

donica (15), **dunica** (7); *donica FalZioł* (6), *BielKron*, *BielSat*, *RejZwierc* (2), *BielSjem*, *Calep* (2); *dunica BartBydg* (2), *RejWiz* (3), *Mącz*; *donica* : *dunica SienLek* (2 : 1).

Teksty nie oznaczają ó (Cn o jasne); a jasne.

sg N donica (5). ◊ *G donice* (1). ◊ *A donicę* (1). ◊ *L donicy* (13). ◊ *pl I dunicami* (1). ◊ *L donicách* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Naczynie najczęściej gliniane, dość głębokie, misa; caprunculum Mącz, Calep, Cn; vas fictile capax Calep, Cn; sagana Calep; labellum fictile Cn (18) : Caprunculum, Gliniáne naczynie/ Dunicá. Mącz 37b; Iáko proch działác. [...] Stłucz to [saletřę, siarkę, węgiel] ípołu w Moždžerzu/ álbo zwierć w donicy *BielSat* N3 [*idem*] *BielSjem* 39; Caprunculum – Donica. Vas fictile, sic dictum quod capax sit. *Calep* 162b; *Sagana*, Vas in quo aliquid teritur. – Donicza. *Calep* 937b.

W charakterystycznym połączeniu: zwiercieć w donicy (2).

Wyrażenie: »donica gliniana« (1): Támże w Cerkwi chowaią w Donicach gliniánych nowych iábłká *BielKron* 465.

a. Naczynie służące do przygotowywania i podawania potraw (3) : *A grzaneczká w dunicy przed nim w piwie pływa/ Iuż wśytkiego zápomni iáko pan vżywa. RejWiz* 13v; *A przodkowie náłzy [...] poštáwiwśy donicę ná ítole pieprzem nátárthą s piwem á z grzankámi/ vżywáli wolnych á wefołych myfli íwoich RejZwierc* 190v, 7.

b. Naczynie służące do przygotowywania lekarstw (9) : *przylož [...] korzenia czenturziey, miodu przefnego á trochę ocztu, ítlucz thy rzeczy wefpołek w moždžerzu albo w donicy á zmieszay FalZioł* I 61a; *Vfufzywśy lífcie tey foldanelle á ítlucz w moždžerzu albo w donicy zwiercieć FalZioł* I 141b, 108c, II 20a, V 91v, 108; *Ípal grzankę chlebową á zetrzy ią ná proch w dunicy z dobrym winem álbo małmázyą rzadko SienLek* 189v, 40v, 130.

W charakterystycznych połączeniach: stłuc, zetrzeć (3), *zmieszać* (2), *z(u-)wierci(e)ć* (4) *w donicy*.

2. Naczynie napełniane ziemią służące do hodowania roślin ozdobnych; wazon (2) : *A pod nimi [szczepami] [...] s chroftu íklepy. Ná ktorých rozne zyołá ítoią z dunicámi/ A drugie ták po brozdach rośtą ná nich lámy. RejWiz* 56; *Lilium konwálium w nadobney íklenicy/ Stoi pyęknie ná ítole/ á Roża w dunicy. RejWiz* 109.

3. Naczynie używane przy dojeniu, skopek; mulctrale BartBydg (2) : *Mulctrale, dvnycza BartBydg* 93b; *Mutrale* [!], *dvnycza BartBydg* 95.

Synonimy: 1. naczynie; 3. »szkopic dojowny«.